

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจการดำเนินการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย
ประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนแม่แบบ จำนวน 51 โรงเรียนของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 และเขตการศึกษา 11 บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนแม่แบบมีจำนวน 867 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
  - 1.1 อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ จำนวน 51 คน
  - 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ 51 คน
  - 1.3 ครูผู้สอน 765 คน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแม่แบบ จำนวน 51 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 365 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.6.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
- 1.6.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร
- 1.6.3 การจัดการเรียนการสอน

2. การสร้างเครื่องมือขั้นต้น

2.1 เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) และแบบปลายเปิด (open-ended) มีแบบสอบถามทั้งหมด 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางแผนในการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติการสอนและเป็นผู้ใช้

หลักสูตร

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน

2.2 ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อและกระทงคำถาม ตลอดจนหัวข้อตามกิจกรรมการใช้หลักสูตร 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร จำนวน 52 ข้อ และสำหรับครูผู้สอน จำนวน 41 ข้อ

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ปัญหาที่ต้องการวิจัย ภาษาที่ใช้ แนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแล้วจัดพิมพ์

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่แก้ไขและจัดพิมพ์แล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรการวิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อขอคำแนะนำ แก้ไขแบบสอบถามทางด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ฯลฯ พร้อมทั้งหนังสือเชิญเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาและบัณฑิตวิทยาลัย

3.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

4. เครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแล้ว

4.1 การปรับปรุงเครื่องมือก่อนนำไปใช้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อคิดเห็นและ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์

4.2 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่หรือ ครูใหญ่ และครูผู้สอน มีจำนวน 52 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน มีจำนวน 41 ข้อ

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีชุดละ 8 ข้อ

ชุดที่ 1 เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางราชการ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง อายุราชการ หน้าที่รับผิดชอบในการสอน การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและอบรม ชุดที่ 2 มีแตกต่างกัน คือ สถานภาพการสมรส วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่ทำการสอน จำนวนคาบที่ทำการสอนต่อสัปดาห์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน

ชุดที่ 1 มี 26 ข้อ ชุดที่ 2 มี 18 ข้อ ประกอบด้วย

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ชุดที่ 1 มี 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 30.77 ชุดที่ 2 มี 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 44.44 สอบถามเกี่ยวกับการปรับจุดประสงค์ เนื้อหา สาระ ทักษะ และกระบวนการวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของ

ห้องดิน การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน การจัดหาการสร้างสื่อและอุปกรณ์การเรียน การสอน การวัดผลและการประเมินผล

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร ชุดที่ 1 มี 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 46.15 ชุดที่ 2 มี 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 27.78 สอบถามเกี่ยวกับการจัดและพัฒนาบุคลากร การจัดงบประมาณ การจัดสถานที่เรียนและห้องปฏิบัติการ การจัดสถานที่ฝึกงานอาชีพทั้งในและนอกโรงเรียน การจัดบริการสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การเก็บบำรุงรักษาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดวันเวลาเรียน การจัดตารางสอน การจัดแผนการเรียน การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์

3. การจัดการเรียนการสอน ชุดที่ 1 มี 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 23.08 ชุดที่ 2 มี 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 27.78 สอบถามเกี่ยวกับการปรับวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน การเรียนการสอนซ่อมเสริมในกรณีที่เรียนไม่ครบตามหลักสูตร การส่งเสริมการเรียนวิชาอาชีพให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน การจัดกิจกรรมเสริมและกิจกรรมนักเรียน การจัดบุคลากรเพื่อนิเทศและติดตามผลการเรียนนอกโรงเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรแบบกึ่งระบบโรงเรียน ชุดที่ 1 มี 18 ข้อ และชุดที่ 2 มี 15 ข้อ ประกอบด้วย

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ชุดที่ 1 มี 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 27.78 ชุดที่ 2 มี 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร ชุดที่ 1 มี 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ชุดที่ 2 มี 4 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 26.67

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ชุดที่ 1 มี 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 38.89 ชุดที่ 2 มี 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 40.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำบันทึกเสนออธิบดีกรมสามัญศึกษาเพื่อขออนุมัติและลงนามในหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และกรมสามัญศึกษาให้ออก

หนังสือที่ ศธ 0808/1594 ลงวันที่ 17 มกราคม 2532

2. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนแม่แบบ จำนวน 51 โรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ทางไปรษณีย์ พร้อมกับสอดซองแสตมป์และเจ้าหน้าที่ของชื่อและสถานที่ทำงานของผู้วิจัยส่งไปด้วย เพื่อความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่งโรงเรียนละ 1 ชุด ๆ ละเฉลี่ยแล้ว 7 ฉบับ

3. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนให้ผู้วิจัย ภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2532 ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด สำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24 และสำหรับครูผู้สอน จำนวน 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.83 ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แบบสอบถามที่ส่งไป		แบบสอบถามที่ได้รับคืน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	102	100.00	90	88.24
ครูผู้สอน	263	100.00	231	87.83
รวม	365	100.00	321	87.95

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่งแบบสอบถามคืนมามากที่สุด คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ส่งคืนร้อยละ 88.24 และครูผู้สอนส่งคืนมาร้อยละ 87.83 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันกับผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร เฉพาะครูผู้สอนได้ใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1970 : 580 - 581)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร เท่าที่จะยอมรับได้)

2. การหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งคืน และค่าร้อยละของแบบสอบถาม
ทั้ง 3 ตอน โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 100$$

$$f = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$